

HIZTEGIGINTZA-BATZORDEA

Donostia, 1985-VII-19

Mikel Zalbide

I. IBILITAKO BIDEA

1981eko Urtarrilean Loiolan bere II. Jardunaldiak egiterakoan, Hiztegi Batzorde bat sortu beharra ikusi zuen Euskaltzaindiak (1).

Urte haren amaieran, Hondarribian egindako bileran, hiztegi-lana bere eginkizun nagusietarikotzat aitortu zuen Erakunde honek eta, langintza horren arian, hiztegi orokor, hiritartu eta espezializatuei buruzko zenbait erizpide eta egitasmo aditzera eman zituen (2).

Egitasmo horiek bideratzen hasteko, 1982ko Martxoan zenbait erabaki hartu ziren bai hiztegi orokorraz eta bai hiritartuaz denaz bezainbatean (3): erabaki nagusia, eginkizun bakoitzerako batzorde bana osatzea. Hurrengo bileran, Apirilaren 30ean, Hiztegi Batzordearen lehen bilera egin zen (4).

1982ko Irailean, lantalde horren garapen gisa eta zenbait erakunde (5) eta elkartetatik (6) jasotako eskabideak gogoan izanik, Maileguzko Hitzen Batzordea sortu zuen Euskaltzaindiak.

Batzorde horrek aurrez aurre ekin zion lanari eta 1983ko Urtarrilean, Uztaritzen, bere lehen lan-bilera monografikoak eratu zituen. Bilera horietan eta geroztik egindakoetan jasotako emaitzetan oinarriturik, maileguzko hitzei buruzko hainbat erabaki hartzen ari da Euskaltzaindia.

(1) Ikus jardunaldi haien akta, II.2 puntua.

(2) Ikus Euskaltzaindiak 1981eko Abenduaren 29an hiztegegintzaz egindako adierazpena.

(3) Ikus Euskaltzaindiaren 1982ko Martxoaren 26ko bilera-akta, goizeko bilkuren emaitza-azalpeneko c) pasartea.

(4) Ikus, esate baterako, Euskaltzainburuak bilera hartan irakurritako txostena.

(5) Ikus, esate baterako, Eusko Jaurlaritzak Euskararen Aholku Batzordearen izenean 1982ko Irailaren 10ean egindako eske-idazkia.

(6) Ikus, esate baterako, Elhuyar elkarteak 1982ko Maiatzaren 31n bidalitako idazkia.

Eta azkenik, 1983ko Apirilean Arabako Angoston egindako bere III. Barne Jardunaldietan, Hiztegitzinta Batzordea sortu zuen Euskaltzaindiak bere Iker Sailaren barnean.

Honako osakera hau eman zitzaion Batzordeari:

L. Mitxelena, buru	X. Kintana
I. Sarasola, buru-orde	L. M. Mujika
M. Zalbide, idazkari	Tx. Peillen
R. Badiola, idazkari-orde	

1983ko Abenduan Euskaltzaindiak emandako mandatuari erantzun asmoz, Hiztegitzinta Batzordearen eginbeharrak eta ihardupidea definitzen zituen plana prestatu zuen bertako idazkariak, eta 1984eko Urtarrilean aurkeztu (7). Plan horrek 1984-1996 epealdirako lan-programa zuen, nagusiki, aztergai. Langintza hori aurrera eramateko, Hiztegitzinta Batzordearen eginbehar nagusiak bi etapatan banatzen zituen:

a) Lehen etapa, 1984-1990 epealdikoa. Begiz jotako xede nagusiak:

- Euskal Hiztegi Nagusia (EHN) (8).
- Lexikologi Erizpideen Finkapena (LEF).
- Egungo Euskararen Bilketa-lan Sistematikoa (EEBS).

b) Bigarren etapa, 1990-1996 epealdikoa. Begiz jotako xede nagusiak:

- Hiztegi Hiritar Arauemailea (HHA).
- Jakintzagai eta bizigune desberdinetarako terminologia teknikoak (JBTT).

Horrekin batera, euskalki-hiztegiak (EUH) eta maiztasun-prestasunen arabarako oinarritzko hitz-zerrendak (MPOH) ere kontuan hartzen zituen plan horrek.

Zazpi egiteko horiei garaiz eta egoki erantzun ahal izateko, oinarri-oinarritzko antolamendu-bide batzuk eskuratu beharra adierazten zen bertan.

Eginbehar horien azalpena egiterakoan, lehenetasun batzuk ere ezarzen zituen planak:

- a) Lehen etapan, Euskal Hiztegi Nagusiak du lehenetasuna.
- b) Bigarren etapan, aldiz, Hiztegi Hiritar Arauemaileak.

(7) Txosten honen eraskinean adierazten da, bere osotasunean, 1984eko Urtarrilean aurkezturiko plan hori.

(8) Izena aldatu egin zaio geroztik, hiztegi honi: *Orotariko Euskal Hiztegia* esaten zaio, orain, lanari.

Lehentasun horiek kontuan izanik, Euskal Hiztegi Nagusia bideratzea izan zen hurrengo hilabeteetako eginkizun behinena.

Euskal Autonomi Elkarteko Administrazio Publikoaren partaidetza zuzenaz, horrela, xede horri behinbetiko abiada eman zitzaion 1984eko Maiatzean (9).

1985eko Martxoan Lekarozen egindako IV. Barne Jardunaldietan, Hiztegegintza Batzordearen lana hurrengo urteei begira sendotu eta indartzen ahalegindu zen, besteak beste, Euskaltzaindia.

Batzordearen idazkariak aurreko urtean 1984-1996 epealdirako aurkezturiko plana bere osotasunean aztertu eta eztabaidatu zuen, hartarako. Era bateko edo besteko erabaki sendoa hartzeko, berandu baino lehen beste lanbilera monografikoa egitea ebatzi zen Lekarozko Jardunaldietan.

Ebazpen horren ondorioz, 1985eko Maiatzaren 30ean Hiztegegintzari buruzko lan-bilera monografikoa egin du Euskaltzaindiak Bilbon. Bertan, iaz aurkeztu eta Lekarozen aztertutako txostena oinarri hartuz, honako erabaki hauek hartu ditu Euskaltzaindiak:

1. Hiztegegintza Batzordearen idazkaritzak 1984eko Urtarrilaren 18an 1984-1996 epealdirako aurkezturiko lan-programa ontzat eman da: bertan adierazitako eginbeharrak eta ihardupidea hartzen ditu beraz Euskaltzaindiak, epealdi horretarako, oinarri.

2. Plan horretako zenbait ekintza dagoeneko martxan ari dira; beste batzuk, aldiz, bideratzen hasi beharra dago. Eginkizun dauden ekintza horiek mamitzen hasteko, berarizko plan bat aurkezteko mandatu eman zaio Hiztegegintza Batzordearen idazkariari.

3. Hamabost eguneko epean 1986ko dirubeharren azalpen xehetu bat prestatzeko enkargua eman zaio idazkariari, azkenik, 1985eko Ekainean bertan Euskal Autonomi Elkarteko Administrazio-atal desberdinen aurrean beharrezko jesticioak garaiz bideratzen hasi ahal izateko.

Erabaki horiei garaiz eta zuzen erantzun asmoz prestatu du Batzordearen idazkariak, proposamen gisa, honako txosten hau.

II. EPE LUZERAKO LAN-PROGRAMA

II.1. Euskaltzaindiak 1985eko Maiatzaren 30ean erabakitakoaren arabera, Hiztegegintza Batzordearen epe luzerako programa honako xede hauek osatzen dute:

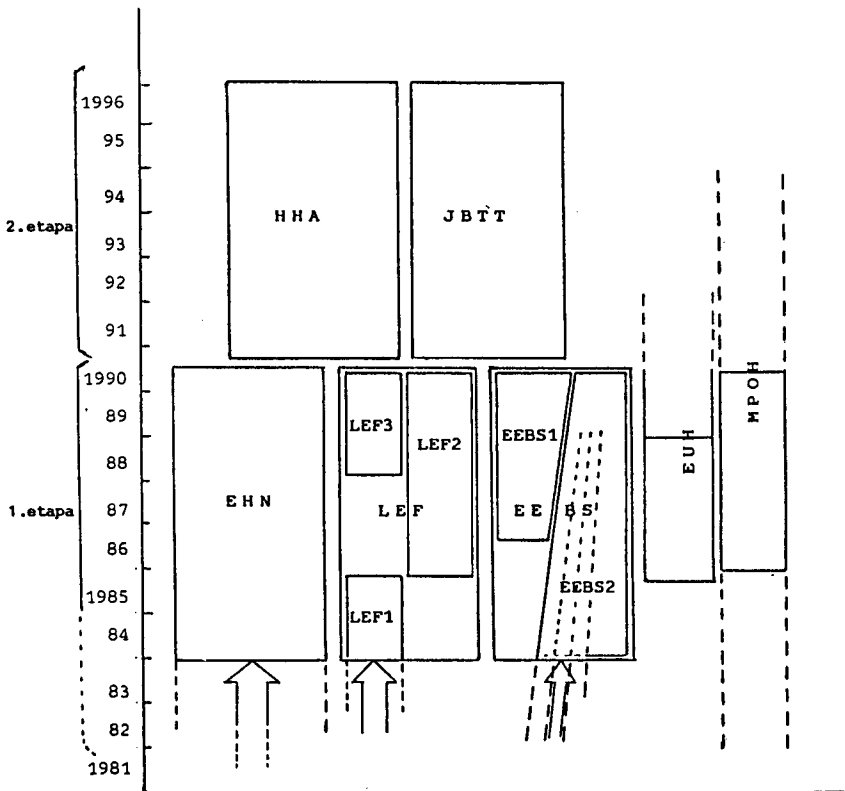
- Euskal Hiztegi Nagusia bideratzea (EHN).
- Lexikologi erizpideen finkapena (LEF).

(9) Ikus, horretarako, Euskaltzaindiak Eusko Jaurlaritzako Hizkuntz Politikarako Idazkaritzarekin eta Autonomi Elkarteko hiru Foru Aldundiekin izenpeturiko hitzarmena.

- Egungo euskararen bilketa-lan sistematikoa (EESB).
- Hiztegi hiritar arauemailearen prestakuntza (HHA).
- Jakintzagai eta bizigune desberdinetarako terminologia teknikoak bideratzea (JBTT).
- Euskalki-hiztegiak bideratzea (EUH).
- Maiztasun-prestasunen arabera oinarritako hitz-zerrendak bideratzea (MPOH).

II.2. Xede bakoitzaren edukina, Hiztegitzinta Batzordeak 1984eko Urtarrilaren 18an aurkezturiko planean azaldutakoa da. Informazio zuzenerako, ikus txosten honen eraskina.

II.3. Epe luzearako lan-programa hau bi etapatan burutuko da: lehen etapak 1990 arte iraungo du, eta bigarrenak 1990etik 1996ra bitartean. Ondoko taulan adierazten da, labur bilduz, zazpi xede horiek burutzeko bi epealdi horien antolakera:

EPE LUZERAKO LAN-PROGRAMAREN AZALPEN-TAULA

III. 1990ERA ARTEKO EGINKIZUN NAGUSIAK

III.1. Lehen etapako eginbehar nagusiak, goiko taulan adierazten denez, honako hiru hauek dira:

- Euskal Hiztegi Nagusia (EHN).
- Lexikologi erizpideen finkapena (LEF).
- Egungo euskararen bilketa-lan sistematikoa (EEBS).

Hiru eginbehar horietarik aurrenekoak, Euskal Hiztegi Nagusiak alegia, du 1990era arteko epealdian lehentasuna. Arrazoi sendo eta ugariak daude lehenespen horren alde: bere lan-bolumen handia; euskaldungoaren erabilera zuzenerako sortuko duen emaitza bukatua; gainerako hiztegi guztietarako jakiniturri nagusi izatea; ...

III.2. Luis Mitxelenaren zuzendaritzapean eta I. Sarasola langintza osoaren arduradun eragile izanik, EHN programa aski bideratua dago jadanik: hartarako lantaldea, dirubideak, lantoki-beharrak eta jarraipen-bidea aski den adinbateko neurrian segurtatuak dauzka EHN programak, bere eginbeharrak egiteko. Eta, ondorioz, Hiztegi-gintza Batzordeak zeregin mugatua dauka, Euskaltzaindiak besterik adierazten ez dion artean, alor jakin honetan: lantalde horrek bihar-etzi behar izan lezan laguntza, Batzorde honen irispidean legokeen neurrian, bideratzea.

III.3. Lanik handiena, beraz, LEF eta EEBS xedeen mamikuntzak ekarriko dio Hiztegi-gintza Batzordeari hemendik 1990era bitartean.

Ondoko erizpideok hartuko ditu Hiztegi-gintza Batzordeak, xede bi horien mamikuntza zuzenerako, gidari:

III.3.1. LEF eta EEBS programen helburua ez da jendartean erabiltzekoak lirakeen hiztegiak prestatzea, 1990-96 epealdirako ezinbesteko aurrelanak burutzea baizik:

a) LEF programaren kasuan begien bistakoa da hori: lexikologi erizpideen finkapen hutsaz arduratuko da atal hori, eta ez du beraz lexikografi lanik zuzen-zuzenean bideratuko.

b) EEBS programak are nabarmenagoa du bere aurrelan-izakera hori: bertan egingo den bilketa-lana funtsezkoa gertatuko da, LEF programaren kasuan bezala, bigarren etapako HHA eta JBTT programak mamitzeko.

III.3.2. LEF eta EEBS ez dira ezinbestean talde itxietan, Euskaltzaindiak hartarakoxe izendatu eta urterik urte egun osoz langintza horietara emanikakoetan, burutzekoak. Aitzitik:

a) LEF programaren kasuan, 1982tik oraindainokoa (maileguzko hitzak) ibilitako bidearen antzera, batzorde bidezko lana izango da ihar-

dupide nagusia. (Ikus, honi buruzko xehetasun handiagoetarako, III. 4. atala).

b) EEBS programaren kasuan, aldiz, lehendik han-hemen bilketa-lan horretan ari diren lantalde beregainen bidez burutzen ahaleginduko da lan hori, nagusiki, Euskaltzaindia. Eginbehar jakin baterako inor lanean ari ez den kasuan, halaz ere, norbanako edo lantalde beregainak hartara bideratzen ahaleginduko da Hiztegi-gintza Batzordea. (Ikus, xehetasun gehiagotarako, III. 5. atala).

III.3.3. Euskaltzaindiaren eginkizunik handienetarikoa, bai LEF programa bideratzerakoan eta bai EEBS programaren kasuan, gai horiei buruzko eztabaidagune zabala eskaini eta harreman-bide eroso eta argiak eratzea da. Horrela:

a) Lexikologi erizpideen finkapena, 1990-96 epealdian burutu nahi diren HHA eta JBTT programetarako probetxuzko aurrelana izango bada, hitz-eraketa eta abarreko puntuak bere luze-zabalerako osoan sakon eztabaidatu ondoren egitea komeni da.

Euskaldunok aski eritzi desberdinak —inoiz baino gehiagotan arras kontrajarriak— ditugu gure hizkuntzaren gaurkotze-lana nola egitea komeni denaz. Mesedegarria ez ezik behar-beharrezkoa ere izango da, ondorioz, gure arteko eritzi-desberdintasun nabarmen horiei eztabaidaleku zabal eta lasaia eskaintzea, bertara ahal den neurrian eritzi gehienetako kideak deituz.

b) Egungo euskararen bilketa-lan sistematikoa egiteko ere ezin utzizko eginkizuna da, Euskaltzaindiarentzat, azken urteotan lexiko-lanean ari diren norbanako eta taldeekin elkarbideak aurkitu eta, indarrak bilduz, 1990-96 epealdirako oinarrizkoa gertatuko den hitz-bilketa sistematikoa burutzea. Etekin eskasa eskainiko litzaieke bai HHA eta bai JBTT programei erabili (honen, horren edo harako haren ustez erabili) behar omen lirerateen hitzak gaur egun zinez eta benaz erabiltzen direnetatik bereizteko bide sendoak jarriko ez balira. Eta bereizte-lan horrek, itxuraz taxutuko bada, eritzi-joera desberdinen arteko eztabaida-lana eskatzen du hasieratik beretik.

III.4. LEF programa: lexikologi erizpideen finkapena.

Lexikologi erizpideen finkapen-lanak hiru alor edo eremu desberdin ditu:

- LEF 1: maileguzko hitzen idazkera.
- LEF 2: hitz-eraketazko baliabide desberdinen azalpena (hitz-elkarketa eta eratorpena, nagusiki).
- LEF 3: lexiko-berrikuntzarako semantikazko aukerabideak lantzea (berrezarpen lexikala, zabalkuntza semantikoak, ...)

Hiru alor horietatik lehenengoa, maileguzko hitzena, jorratu samarra dauka dagoeneko Euskaltzaindiak, azken bizpahiru urte honetako jarduren poderioz. Eta espero izatekoa da, ildo horretatik, eginbehar hori berandu baino lehen bere oinarrizko zertzeladetan burutua izatea.

Beste bi alorrak, ordea, ez daude egoera berean: ezer gutxi egin da horietan azken urteotan, eta aldenik alde landu beharrekoak izango dira hemendik 1990era bitartean.

LEF 2 eta LEF 3 alorrak lantzeko, oinarrizko orientabide moduan, honako erizpideok hartuko dira gidari:

a) Euskaltzaindiak, bere Hiztegitza Batzordearen barnean, berarizko lantaldea eratuko du lexikologi erizpideen finkapen-lana bideratzeko. Txosten honen IV.3. atalean, epe laburrerako ekintza-planaz jardute-rakoan, emango dira lantalde horri buruzko zertzelada zehatzagoak.

b) Bi alor horiek ez dira ezinbestean aldi berean landu beharrekoak: batak nahiz besteak izan dezakeen lankarga kontuan hartuz, eta lanari ekiteko azterpuntu batzuk besteak baino “zorituago” egon litezkeela uste izanik, lehenik hitz-eraketazko baliabideak hartuko dira aztergai eta, beranduago, hitz-berrikuntzarako semantikazko aukerabideak. Noiz bata eta noiz bestea?: II.3. ataleko taulan adierazten denez, LEF 2 1985ean bertan hasiko da 1990ean amaitzeko. LEF 3, berriz, 1988an hasi eta 1990ean amaitzea begiz joa dago.

c) LEF 2 programaren barnean ere lehentasunak ezarriko dira. Horren ondorioz, honako era honetan mamituko da hitz-eraketazko baliabide desberdinen lanketa:

- Lehenik hitz-elkarketa.
- Eratorpena ondoren.
- Bestelakoak, azkenik.

Epe laburrerako ekintza-planean azalduko da lan konkretu horri hasiera emateko modua.

III.5. EEBS programa: egungo euskararen bilketa-lan sistematikoa

Bilketa-lan sistematiko hau ondoko bi alor edo eremuotan burutuko da nagusiki:

EEBS 1: egungo prosa arrunteko hitz-altxorra.

EEBS 2: jakintzagai eta bizigune desberdinetan gaur egun erabiltzen den hizkuntzaren hitz-altxorra. Berarizko ardura eskainiko zaie, alor honetan, ondoko atal hauei: irakasmundua; komunikabideak, telebista barne; administrazio-mundua.

Bi alor hauetariko lehenengoa, egungo prosa arruntarena, aski landu-gabea dago.

Bigarren alorrean, aldiz, atal jakin batzutan bederen lehen saio batzuk aurreratu samarrik daude.

Eginbehar hau, EEBS programa alegia, aurrera ateratzeko honako erizpideok hartuko ditu Hiztegegintza Batzordeak gidari:

a) Berarizko lantaldea eratuko du Batzorde honek egungo euskaren bilketa-lan sistematikoa bideratzeko. Lantalde honen egiteko nagusiak, EEBS programak duen helburua kontuan izanik, honako hauek izango dira:

– EEBS 1 nahiz EEBS 2 ataletan han-hemen egiten ari diren lanen berri jaso, eta beraiekiko harremanbideak eratu.

– Atal batean nahiz bestean daudekeen hutsuneak aurkitu.

– Hutsune horiek betetzeko argibide posibleak asmatu eta Hiztegegintza Batzordeari aurkeztu.

b) Hutsune horiek aztertu eta aintzakotzat hartuko balira, beraiek betetzeko lantalde beregain egokiak bideratzen ahaleginduko litzateke Hiztegegintza Batzordea.

c) Lehendik eginkizun hauetan diharduten edota aurrerantzean era daitezkeen talde beregainen emaitzak elkarri ezagutarazteaz gainera, lan guzti horien datu-bankua sortarazten eta eguneratzeko bideak jartzen ahaleginduko da, bigarren epealdiko HHA eta JBTT programen jakiniturri baliozko izan daitezen, Hiztegegintza Batzordea.

d) Bilketa-lan horiei ahalik etekin osatuena atera ahal izateko, langintza horietan ari (edo ariko) diren lantaldeen artean kodetze-sistemaz, hustutze-moldeaz eta abarrez oinarritzko adostasun-maila bat bideratzen ahaleginduko da, hartarako eratuko duen lantaldearen bidez, Euskaltzaindia.

IV. EPE LABURRERAKO EKINTZA-PLANA

IV.1. Epe laburra, kasu honetan, 1985eko Irailetik 1986ko Abendura bitarteko epealdia da.

IV.2. Epealdi honetan, ondoko zeregin hauei helduko die, nagusiki, Hiztegegintza Batzordeak:

a) Lexikologi erizpideen finkapenerako lantaldea sortu eta abiaraztea.

b) LEF 2 atala, III.4 puntuan esandako eran, mamitzen hastea.

- c) EEBSrako lantaldea sortu eta abiaraztea.
- d) EEBS programa, III.5 puntuan esan den eran, mamitzen hasia.

IV.3. LEFerako lantaldea sortu eta abiaraztea.

Ekintza horri dagokionez, honako erizpideok hartuko dira gidari.

IV.3.1. Bere osakerari dagokionez, lantaldeak honako osakera hau izango du:

a) Osoko taldea

Gutxienez hamar eta gehienez hogeita batzarkidez osatua izango da.

Urtean bizpahiru bilera egingo ditu, egun osoko edo bina-hiruna eguneko jardunaldietan, talde eragileak aldian-aldian aurkeztuko dizkion auzigai desberdinak banan-bana aztertu, eztabaidatu eta, erabaki-proposamen gisa, Euskaltzaindiari aurkezteko.

Osoko talde honen kideak aukeratzeko orduan oso kontuan hartuko da, besteren artean, txosten honetako III.3.3. pasartean adierazitako erizpidea.

b) Talde eragilea

Osoko taldeko hiru lankidez osatua egongo da, LEF lantaldearen arduradunaz gainera, talde eragilea.

Talde eragilea hilean behin bilduko da gutxienez, osoko bilkurez aparte, egun erdizko jardunean. Honako eginkizunok izango ditu, besteak beste, talde eragileak.

- LEF2 ataleko aztergaiak mugarriztatzea.
- Banan-banako eztabaidagaiak osoko taldearen hurrengo bilerarako garaiz prestatu eta batzarkideei banatzea.
- Osoko taldearen bilera edo jardunaldi bakoitzean harturiko erabakiak, berari legezkiokkeen neurrian, bideratzea.

Talde eragileko kide batek, gainera, osoko taldearen bileretan modore-lana hartuko du bere gain.

c) Arduraduna

LEFerako lantaldeak probetxuzko etekinik lortuko badu garrantzi bizikoa da lan horretarako nortasun-ezaugarri egokiak izango dituen ardu-

raduna izendatzea. Honako ezaugarriok izatea komeni da, gutxienez, eginbehar horretarako:

- lexikologi gaietan ongi jantzia,
- jestio-lanerako prestua,
- “neutrala”: eritzi eta jokamolde desberdinekin ondo konpontzen dena.

Honako eginkizunok izango ditu, batez ere, LEF lantaldearen arduradunak:

- LEF programa osoaren jestioa.
- Talde eragilearen burutza.
- Osoko taldearen bilera eta jardunaldietan idazkari moduan jardun eta bertako aktak jasotzea.
- Lantaldearen dirubideen jestioan parte hartzea.
- Lehendakariari hurrengo urteko ekintza-plana eta dirubeharrak finkatzen laguntzea.

Eginkizun guztiok aurrera eramateko, astean 20 bat orduz honetara jarria egon beharko du, eginbidez eta lansariz, arduradun honek.

d) **Lehendakaria**

LEF programak berekin dakarren langintza osoaren buruzagitza dago kio Lehendakari honi. Euskaltzain oso bat izango da: ahal delarik, Hizte-gigintza Batzordearen burua.

LEF programaren arduradunaren eta Hiztegegintza Batzordearen idaz-kariaren laguntzaz, honako eginkizunok izango ditu, besteak beste, Lehendakariak:

- LEF lantaldearen hurrengo urteko ekintza-plana prestatu eta jakinaraztea: aztergai nagusiak, osoko taldearen bilera-egutegia, ...
- LEF programaren hurrengo urteko dirubeharrak beharrezko aurretiaz finkatu eta jakinaraztea.

IV.3.2. Osakera hau zehaztasun handiagoz definitu behar da, noski, bere garaian. Hartarako bide bat, hobeagorik ezean, honako hau izan daiteke:

- a) 1985eko Urrian, beranduenik, lantaldearen arduraduna izendatu.

b) 1985eko Azaro-amaierarako, LEF 2 atalaren ekintza-plan osatua aurkeztuko dio Lehendakariak, emendiozko zehaztasunekin, Hiztegegintza Batzordeari.

c) 1985eko Abendu-amaierarako, LEF programaren talde eragilea eta osoko taldea izendatzea.

IV.4. LEF 2 atala mamitzen hastea.

Aurreko puntuan esandako lantaldea osatu eta, Abendurako, bere ekintza-plana prestatutakoan, LEF 1 atalaren eginbeharrak pausoz pauso betetzen hasteari ekingo zaio ekintza-planean adierazitako ildotik.

IV.5. EEBSrako lantaldea sortu eta abiaraztea.

IV.5.1. Hiztegegintza Batzordearen baitan eginkizun horretarako osatuko den lantaldea ondoko era honetan moldatuko da:

a) Osoko A taldea

Talde honetan, gaur egungo euskal prosa idatziaren hitz-hustuketan eta bilketan ari diren edo bihar-etzi ari izan daitezkeen norbanako edo taldeak bilduko ditu Euskaltzaindiak, bere ahaleginen neurri betean. EEBS 1 atalaz arduratuko da, beraz. Hustutze-lan honetan ari diren talde gehienak bertan egotea garrantzitsua da, eginbeharraren xede-helburuak gogoan izanik. 1986 urtearen udazken aldean, lanari ekiteko, lehen jardunaldi batean bilduko da osoko A taldea. Taldekide desberdinek nork bere lanen berri ematea izango da lehen jardunaldi horren eginkizun nagusia.

b) Osoko B taldea.

Gaur egun jakintzagai eta bizigune desberdinetan erabiltzen den terminologia teknikoaren bilketa-lanean ari diren norbanako eta talde guztiak biltzen ahaleginduko da, B talde honetan, Hiztegegintza Batzordea. EEBS 2 atalaz arduratuko da, beraz, osoko B talde hau.

Bi bilera egingo ditu 1986 urtean, egun osoko edo bina-hiruna eguneko jardunaldietan, talde honek. Talde eragileak aldi-aldi aurkeztuko dizkion aztergai desberdinak lantzen saiatuko da bertan talde hau.

c) Talde eragilea.

Osoko taldeko bi lankidez osatua egongo da, EEBS lantaldearen arduradunaz gainera, talde eragile hau. Bi lankide horietarik A taldetikoa izango da bat, eta bestea B taldetikoa.

Talde eragilea bi hilean behin bilduko da, gutxienez, egun erdizko jardunean.

Honako eginkizunok izango ditu, besteak beste, talde eragileak:

- EEBS 1 eta EEBS 2 ataletako aztergaiak mugarriztatzea.
- Osoko A taldean zein B taldean lantzekoak diren banan banako gaiak hurrengo bilerarako garaiz prestatu eta batzarkideei banatzea.
- Osoko A eta B taldeen bilera edo jardunaldi bakoitzean harturiko erabakiak, berari legezkiokkeen neurrian, bideratzea.

Arduradunaz kanpoko bi taldekideek, gainera, norik bere osoko taldearen bileretan moderadore-lana hartuko dute bere gain.

d) **Arduraduna**

Egungo euskararen bilketa-lan sistematikoa aurrera eragiteko, arduradun bat izango du hartarako lantaldeak. LEF programaren kasuan aipaturiko ezaugarriak izatea komeni da, oraingoan ere, eginkizun honeztarako arduradunak.

Bere eginkizunak honako hauek izango dira batez ere:

- EEBS programa osoaren jostioa.
- Talde eragilearen burutza.
- Osoko taldearen bilera eta jardunaldietan idazkari moduan jardun eta bertako aktak jasotzea.
- Lantaldearen dirubideen jostioan parte hartzea.
- Lehendakariari hurrengo urteko ekintza-plana eta dirubeharrak finkatzen laguntzea.

Eginkizun guztiok aurrera eramateko, astean hamar bat orduz honetara jarria egon beharko du, eginbidez eta lansariz, arduradun honek.

e) **Lehendakaria**

EEBS programak berekin dakarren langintza osoaren buruzagitza dagokio Lehendakari honi. Euskaltzain oso bat izango da: ahal delarik, Hiztegitzinta Batzordearen burua.

EEBS programaren arduradunaren eta Hiztegitzinta Batzordearen idazkariaren laguntzaz, honako eginkizunok izango ditu, besteak beste, Lehendakariak:

- EEBS lantaldearen hurrengo urteko ekintza-plana prestatu eta jakinaraztea: aztergai nagusiak, osoko taldearen bilera-egutegia, ...
- EEBS programaren hurrengo urteko dirubeharrak aski den adin-bateko aurretiaz finkatu eta jakinaraztea.

IV.5.2. Osakera hau pausoz pauso mamitzen hasteko, honako bide hau hobesten da:

- a) 1985eko Urrian, beranduenik, lantaldearen arduraduna izendatzea.
- b) 1985eko Azaro-amaierarako, EEBS 2 atalaren ekintza-plan osatua aurkeztuko dio Lehendakariak, emendiozko zehaztasunekin, Hiztegi-gintza Batzordeari.
- c) 1985eko Abendu-amaierarako, EEBS programaren talde eragilea eta EEBS 2rako osoko B taldea izendatzea.
- d) 1986ko Ekainean, EEBS 1 atalaren ekintza-plan osatua aurkeztuko dio Lehendakariak, emendiozko zehaztasunekin, Hiztegi-gintza Batzordeari.
- e) 1986ko Uztail-amaierarako, EEBS 1 atalaren osoko A taldea izendatzea.

IV.6. EEBS programa mamitzen hastea.

A eta B osoko taldeak eratu bezain azkar, hurrenez hurren EEBS 1 eta EEBS 2 atalen eginbeharrak pausoz pauso betetzen hasteari ekingo dio ekintza-planean adierazitako ildotik.

IV.7. 1986rako dirubeharrak

Aurreko puntuetan adierazitako ekintza-plana aurrera eramateko, berarizko diru-partida beharko du Euskaltzaindiak.

Ondoko lerroetan, lehen hurbilketa gisa eta labur bilduz, Hiztegi-gintza Batzordeko LEF eta EEBS programek 1986 urtean beharko dituzten diru-kopuruak eta berauen zertarakoak adierazten dira.

Azalpen xehetu horri ekin aurretik zenbait ohar nagusi egingo dira, dena den:

- a) LEF programari dagokionez, LEF 1 ez da 1986an kontuan hartzen: maileguzko hitzen atala 1985ean amaituko dela begiz jo da hemen.
- b) Lehendakaria, euskaltzain osoa izango denez, ez da aurrekontu honetan sartu: egokiago ote den pentsatu da, alegia, atal hori Euskaltzaindiaren ohizko aurrekontutik bideratzea.
- c) Ohizko bilerak Euskaltzaindiaren beraren Egoitza-ordezkaritzetan egingo direla pentsatuz, lokal-gasturik ez da halakoetan kontuan izan. Bai, ordea, jardunaldiei legozkiekeenak.
- d) Eginbidez eta lansariz LEF eta EEBSrako arduradun gisa ariko direnak zerbitzugintzako kontratu bidez loturik egongo dira. Edota Campeon Broussain elkartearen bidez lotuak, apika.

e) Gainerako gastuek ez dute inorekiko kontratu-biderik izango: joan-etorri eta bidesari gastuak, jan-loak, bilera-orduak, lokal-alokairuak, liburu-erosketak, mekanografi lanak, fotokopiak eta antzeko gastu arruntak izango ditu 1986rako aurrekontu honek, aitzitik, aipagai.

f) Zifra konkretuetara jaisteko, irudipen hutsezko hurbilketa batzuk egin behar izan dira. Horrela:

- LEFrako osoko taldeak 18 kide izango ditu.
- EEBS 1erako taldeak 8 kide izango ditu.
- EEBS 2rako taldeak 8 kide izango ditu.

g) LEFko talde eragilea 12 aldiz bilduko da, osoko bilera edo jardunaldietatik aparte. EEBSkoa, aldiz, zortzi bider. Batak nahiz besteak bosna orduko bilerak egingo dituzte.

h) Bilera-orduak, 1.500 pezetatan ordainduko dira.

i) Joan-etorrietarako, autoz egindako kilometroa 18 pezeta.

j) LEFko osoko taldea urtean bi aldiz bilduko da, bina eguneko jardunaldietan. Jardunaldi bakoitzak, guztira zortzi ordu lan izango du. EEBSko A taldeak, bestalde, zortzi orduko bilera bat izango du. Eta EEBSko B taldeak, azkenik, zortzina orduko bilera bi.

k) Osoko bileretan, bazkaria 1.500 pezeta kostako da. Jardunaldietan, aldiz, eguneko jan-loa 2.500 pezeta.

l) Arduradunak talde eragilearen bileretan izango duen partaidetza, bere ordainsarian jasoa dago.

IV.7.1. LEF programaren dirubeharrak

a) Arduradunaren urteko kostuak:

Urteko ordainsari gordina	1.000.000
Gizarte-segurtasuna	320.000
GUZTIRA	1.320.000

b) Talde eragilearen kostuak:

• Bilera-orduen kostua: 12 x 5 x 1.500 x 3	270.000
• Joan-etorriak: 12 x 100 x 18 x 3	64.800
GUZTIRA	334.800

334.800

1.654.800

c) Osoko taldearen kostuak:		
• Bilera-orduen kostua:		
2 x 16 x 1.500 x 18 =	864.000	
• Joan-etorriak:		
2 x 100 x 18 x 18 =	64.800	
• Jan-loak: 2 x 18 x 2.500 =	90.000	
• Lokal-alokairuak:		
2 x 30.000 =	60.000	
GUZTIRA	1.078.000	1.078.000
d) Bulego-material xahukorrak	50.000	50.000
e) Harpidetzak eta liburutegia	80.000	80.000
f) Komunikazioak (telef., posta...)	25.000	25.000
g) Estudioak (txosten-prestakuntza)	200.000	200.000
h) Zabalkunde eta sustapen-lanak	100.000	100.000
i) Bulego-material sendoak (mahai, fitxategi, artxibo)	100.000	100.000
LEF, GUZTIRA		3.288.600

IV.7.2. *EEBS programaren dirubeharrak*

a) Arduradunaren urteko kostuak:		
• Urteko ordainsari gordina	500.000	
• Gizarte-segurtasuna	160.000	
GUZTIRA	660.000	660.000
b) Talde eragilearen kostuak:		
• Bilera-orduen kostua:		
8 x 5 x 1.500 x 2 =	120.000	
• Joan-etorriak:		
8 x 100 x 18 x 2 =	28.800	
GUZTIRA	148.800	148.800
c) Osoko A taldearen kostuak:		
• Bilera-orduen kostua:		
8 x 1.500 x 8 =	96.000	
• Joan-etorriak: 8 x 100 x 18 =	14.400	
• Bazkaria 8 x 1.500 =	12.000	
GUZTIRA	122.400	122.400

d) Osoko B taldearen kostuak:		
• Bilera-orduen kostua:		
2 x 8 x 1.500 x 8 =	192.000	
• Joan-etorriak:		
2 x 8 x 100 x 18 =	28.800	
• Jan-loak: 2 x 8 x 2.500 =	40.000	
• Lokal-alokairuak= 2 x 20.000 =	40.000	
GUZTIRA	300.800	300.800
		1.232.000
e) Bulego-material xahukorrak	30.000	30.000
f) Harpidetzak eta liburutegia	50.000	50.000
g) Komunikazioak (telefono, posta...)	20.000	20.000
h) Estudioak (txosten-prestakuntza)	50.000	50.000
i) Bulego-material sendoak (fitxategia)	50.000	50.000
EEBS, GUZTIRA		1.432.000

IV.7.3.

Beraz, Hiztegitzinta Batzordearen 1986ko dirubeharrak honako hauek dira:

LEF programa	3.288.600 pezeta
EEBS programa	1.432.000 pezeta
GUZTIRA	4.720.600 pezeta

IV.8. Azken oharrak

Txosten honek ez ditu, bistan denez, EUH eta MPOH programak besteen pareko zehaztasunez definitu. Nahita egin da hori: zenbait ekin-tza hasiberrian edo erdibidean daudenez, hobe dela uste izan da orain-goan bere horretan uztea.

Hurrengo hilabeteetan, nolanahi ere, berariz eta astiro heldu behar-ko zaie gai bi horiei ere.